

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

Комисия по земеделие и развитие на селските райони

2009/2105(INI)

19.10.2009

ПРОЕКТОДОКЛАД

относно политиката за качество на селскостопанските продукти: каква стратегия да се приложи?
(2009/2105(INI))

Комисия по земеделие и развитие на селските райони

Докладчик: Giancarlo Scotta

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ	9

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

**относно политиката за качество на селскостопанските продукти: каква стратегия да се приложи?
(2009/2105(INI))**

Европейският парламент,

- като взе предвид съобщението на Комисията от 28 май 2009 г. относно политиката за качеството на селскостопанските продукти (COM(2009)0234),
 - като взе предвид Зелената книга на Комисията от 15 октомври 2008 г. относно качеството на селскостопанските продукти: продуктови стандарти, изисквания към селскостопанското производство и схеми за качество (COM(2008)0641),
 - като взе предвид своята резолюция от 10 март 2009 г. относно гарантиране на качеството на храните, включително хармонизация или взаимно признаване на стандартите¹,
 - като взе предвид своята резолюция от 9 октомври 1998 г. относно политика за качество на селскостопанските продукти и селскостопанските хранителни продукти²,
 - като взе предвид работния документ на службите на Комисията от октомври 2008 г. относно схемите за сертифициране на качеството на храните,
 - като взе предвид прегледа на състоянието на общата селскостопанска политика (ОСП),
 - като взе предвид предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за предоставянето на информация за храните на потребителите (COM(2008)0040),
 - като взе предвид член 48 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по земеделие и развитие на селските райони и становищата на комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите и на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните (A7-0000/2009),
- A. като има предвид, че европейският съюз има най-високите стандарти за качество на хранителните продукти в света и че тези високи стандарти се изискват от европейските потребители и представляват начин за увеличаване на добавената стойност,
- Б. като има предвид, че европейските висококачествени продукти представляват „живо“ културно и кулинарно наследство на Съюза, и по тази причина

¹ P6_TA-PROV(2009)0098

² ОВ С 328, 26.10.1998 г., стр. 232

представяват съществен елемент от икономическия и социален живот на многобройни региони в Европа, като гарантират дейностите, пряко свързани с местните условия, по-специално в селските райони,

- В. като има предвид, че потребителите показват все по-голям интерес не само към безопасността на храните, но и към произхода и методите на производство на храните; като има предвид, че Европейският съюз вече отговори на тази тенденция, като въведе четири схеми за качество и произход на храните, а именно „защитено наименование за произход“ (ЗНП), „защитено географско указание“ (ЗГУ), „храна с традиционно специфичен характер“ (ХТСХ) и „биологично селско стопанство“ (БСС),
- Г. като има предвид, че в съзнанието на потребителите тези системи за сертифициране са свързани с гаранция за по-добро качество,
- Д. като има предвид, че е възможно да се използват нови технологии за предоставяне на подробна информация относно произхода и характеристиките на селскостопанските и хранителните продукти,

Общи забележки

1. приветства съобщението на Комисията и това, че в него са включени няколко от препоръките на Парламента, направени в резултат на процеса на обсъждания, започнат посредством Зелената книга относно качеството на селскостопанските продукти; изразява желание да види приложени възможно най-скоро мерките, предложени от Парламента в настоящата резолюция, така че на практика ефективно да се приложи обратната информация, получена от страна на селските стопани и производителите по време на процеса на консултации;
2. подчертава, че качеството е въпрос от ключово значение за цялата хранителна верига и е съществено предимство на европейските селскостопански хранителни продукти; счита, че качеството може да представлява основа за значителни стопански предимства за европейските производители;
3. счита, че политиката за качество на ЕС може да доведе до подобрена конкурентоспособност и добавена стойност за икономиката на европейските региони; че често качествената продукция е единственият шанс за много селски райони с ограничени алтернативни възможности за производство; също така смята качеството за двигател на разнообразието от продукти;
4. изразява увереност, че политиката за качеството ще доведе до важни разработки в европейското селско стопанство, област, която генерира голям обем селскостопански продукти, в случая с географските указания за вече над 14 милиарда евро;

Селскостопански изисквания и търговски стандарти на ЕС

5. подчертава необходимостта от официално признаване на усилията, които европейските производители полагат за изпълнение на селскостопанските

изисквания на ЕС по отношение на стандартите за качество, опазване на околната среда, хуманно отношение към животните и здравословност;

6. във връзка с това призовава Комисията да проведе проучване на различните налични варианти за предоставяне на възможност на европейските производители да демонстрират върху продуктите си своя ангажимент за качество, безопасност на храните и спазване на всички европейски производствени стандарти, включително посредством логотип за качество на Европейския съюз, който следва да се предоставя само за селскостопански стоки, изцяло произведени в Европа;
7. счита, че търговските стандарти ще продължават да играят важна роля в производствената верига и по тази причина следва да се запазят; те дават видимост на промените на пазара и позволяват на купувачите да сравняват цените, размерите и качеството на продуктите и осигуряват равнопоставени условия в европейската конкуренция;
8. подкрепя възможността заинтересованите страни да разработят свои собствени стандарти в рамките на търговски асоциации и организации като например Европейския комитет по стандартизация (CEN); въпреки това, тези стандарти следва само да допълват европейските правила без да си противоречат с тях;
9. подкрепя въвеждането на допълнителни незадължителни запазени термини, по-конкретно установяването на ясно определение и употреба на термините „планински продукти“ и „с ниски емисии на въглероден диоксид“; също така изразява подкрепа за хармонизиране на равнището на Общността на термина „планински продукти“, който понастоящем е регламентиран само в няколко държави-членки;
10. подкрепя предоставянето на възможно най-голямо количество налична информация на потребителя; поддържа въвеждането на всеобхватно и задължително законодателство относно обозначението „място на отглеждане“; счита, че това би могло да се направи по такъв начин, че да отчита разходите за подобна работа в цяла Европа, както и специфичните характеристики на определени сектори, като например сектора на преработените селскостопански продукти;
11. припомня, че тази практика се прилага успешно в държави като Австралия и САЩ и че задължителното обозначение на „място на отглеждане“ вече се прилага в Европейския съюз за някои селскостопански продукти;
12. изразява желание да види приложено законодателството относно обозначението „място на отглеждане“ също така и за преработените храни, като се отчита основната използвана суровина;
13. счита, че действителните разходи за прилагането му следва да се анализират в подробно проучване на Комисията по въпроса, така че новото законодателство да не налага прекалени разходи върху малките и средните производители; счита, че за тази цел следва да се разгледат няколко възможности в допълнение към етикетиранието – като например баркодове или предоставяне на информация на уебсайтове;

Географски указания и традиционни специалитети

14. счита, че географските указания са от голямо значение за европейското селско стопанство: изразява мнение, че трите схеми за регистриране на географски указания (за вина, за спиртни напитки и за селскостопански и хранителни продукти) следва да се запазят в настоящия си вид;
15. счита също така, че двата съществуващи инструмента (ЗНП – защитено наименование за произход и ЗГУ – защитено географско указание) следва също така да се запазят за в бъдеще поради високата си степен на признание и успех; поддържа становището, че за потребителя е необходимо да се направи по-ясно разграничение между ЗНП и ЗГУ и че това може да се постигне посредством цялостно усилие за осведомяване и популяризиране;
16. подчертава, че въз основа на опита на производителите се установи, че управлението на качеството на продукта посредством спецификациите за ЗНП и ЗГУ и защитата срещу подправяне не са достатъчни за по-нататъшното развитие на продуктите с географско указание; призовава за провеждане на задълбочена оценка за определяне на подходящи инструменти за управление на обема на производство за продукти със ЗНП и ЗГУ;
17. счита, че към процедурата по сертифициране за всеки от тези инструменти не следва да се включват допълнителни критерии, по-скоро целта следва да бъде нейното опростяване;
18. призовава за задължително предоставяне на информация посредством етикетиране (и всякакви други налични средства) по отношение на „мястото на отглеждане“ на суровините, в случаите, когато то е различно от мястото, посочено в географското указание и по отношение на наименованието на производителя, когато продуктът се предлага на пазара под частно търговско наименование на разпространител;
19. противопоставя се на идеята, че географските указания биха могли да се заместят с търговски марки, тъй като това са фундаментално различни правни инструменти;
20. също така изисква пълна служебна защита на географските указания като задължение за органите във всички държави-членки; изразява желание да види този въпрос разгледан по-конкретно посредством преразглеждане на Регламент (ЕО) № 510/2006 от 20 март 2006 г. относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни¹ и посредством по-добро определение на приложимите процедури за контрол;
21. счита, че инструментът „храна с традиционно специфичен характер“ (ХТХТ) трябва да се запази, като в същото време съответните правила за регистриране се нуждаят от допълнително опростяване; припомня, че ТХТХ е относително нов инструмент, което обяснява бавното му развитие; счита, че производителите следва да бъдат осведомени по-добре относно този инструмент и той трябва да се стане познат инструмент за насърчаване на качеството в Европа;

¹ ОВ L 93, 31.3.2006 г., стр. 12

22. призовава към по-добра защита на географските указания в трети държави, посредством включване в международни регистри и международно признаване в рамките на системата на СТО; подкрепя целта на Комисията географските указания да се включат в обхвата на „Търговското споразумение за борба с фалшифицирането“ и в предмета на дейност на бъдещата „Европейска обсерватория за фалшификатите и пиратството“;

Биологично селско стопанство

23. потвърждава своето убеждение, че биологичното селско стопанство предлага значителна възможност за растеж на европейските селскостопански производители; подкрепя предприетите напоследък усилия за разработване на биологичен логотип на ЕС, приложим за всички отгледани в ЕС продукти;

24. счита, че е необходима по-голяма стандартизация в класификацията на органите и процедурите за контрол и сертифициране на биологичните продукти, така че да може да се създаде атмосфера на сигурност и доверие за потребителите чрез нов логотип на ЕС, който да гарантира сравними критерии за производство, контрол и сертифициране на равнище на ЕС и да допринася за разрешаване на проблемите и насърчаване в по-голяма степен на вътрешния пазар;

25. счита, че появата на небιологични продукти, обозначени по начин, който внушава, че са продукти на биологичното селско стопанство, вреди на развитието на общия пазар на биологични продукти в ЕС; във връзка с това изразява безпокойството си от опитите за разширяване на прилагането на етикета за биологично производство за хранителни продукти, които не са произведени съгласно принципите на биологичното селско стопанство;

26. отново потвърждава, че за по-доброто функциониране на вътрешния пазар на биологични продукти е необходимо:

- да бъде обозначавана държавата на произход върху внасяните от трети държави биологични продукти - както сурови, така и преработени - независимо дали се използва или не логотипът на Общността за биологични продукти,
- да бъде повишено доверието в логотипа на ЕС с помощта на програма за поощряване на производството на биологични продукти,
- обозначаването на неселскостопанските продукти, които се споменават във връзка с биологичния метод на производство, да бъде различно от обозначаването на селскостопанските продукти;

27. приветства създаването, на равнище държави-членки, на агенции за традиционни и биологични продукти; счита, че е необходимо всяка държава-членка да разполага с обществени и частни органи, признати както от производителите, така и от потребителите, и отговарящи за проверките на националното производство на биологични и висококачествени продукти, както и за популяризирането им;

Политика за информиране и насърчаване

28. подкрепя европейската инициатива за осигуряване във възможно най-голяма степен на публичност на предимствата на политиките на ЕС за качество и безопасност на храните; препоръчва Комисията и държавите-членки да увеличат усилията си за информирание и насърчаване по отношение на стандартите за качество и безопасност на храните, прилагани за продуктите на Общността;
29. подчертава ролята, която може да изиграе в това отношение финансирането от страна на ЕС, по-специално благодарение на средствата в рамките на ЕЗФРСР (Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони); обръща внимание обаче върху по-строгите условия за кредитиране на дребните производители в контекста на световната финансова криза, което неминуемо довежда до силно ограничаване на достъпа на тези производители до възможностите за съвместно финансиране, предлагани от програмите за развитие на селските райони;
30. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

В условията на глобализацията на пазарите и сериозната криза, засегнала понастоящем Европа и европейското селско стопанство, една от възможните реакции на селскостопанския пазар е да се насочи вниманието върху качеството на продуктите.

Политиката на ЕС относно качеството може да увеличи конкурентоспособността и да създаде добавена стойност за икономиката на европейските региони: за много селски райони, в които алтернативите за производство са ограничени, това е единствената възможност за развитие.

Политиката относно качеството е неотделима от общата селскостопанска политика като цяло и не може да остане настрана от новите предизвикателства като борбата срещу изменението на климата, необходимостта от опазване на биоразнообразието, въпросите, свързани с енергийните доставки, развитието на производството на биоенергия и хуманното отношение към животните, както и, разбира се, управлението на водните ресурси в селското стопанство, област, в която обществото очаква подобрения в настоящия момент.

Тази сложна проблематика и нарастващите изисквания на потребителите трябва да се включат по подходящ начин в бъдещата политика за качество на селскостопанските продукти, въз основа на концепция за качеството, която не е ограничена или статична, а е свързана с големия потенциал на модерното селско стопанство, което в Европа е динамично, богато и разнообразно и може да предложи не само висококачествени хранителни продукти, но и услуги от основен интерес за едно непрекъснато развиващо се общество.

Докладчикът посреща със задоволство съобщението на Комисията и включването на препоръките на Парламента след разискванията относно Зелената книга за качеството на селскостопанските продукти. Той изразява също така надежда, че мерките, предложени от Парламента в настоящия доклад, резултат от дискусии и оценки, получени от представители на различни асоциации в този сектор, ще бъдат изпълнени във възможно най-кратки срокове.

На първо място, докладчикът разглежда изискванията за селскостопанско производство и търговските стандарти. Взема под внимание предложението на Комисията за логотип на ЕС за продукти, произведени и преработени единствено в Европа. Този логотип ще предостави защита за европейските продукти, отговарящи на европейските производствени стандарти, и може да представлява официално признание за усилията на европейските селски стопани за запазване на високи стандарти на производство. Поради това се предлага Комисията да проведе проучване относно възможността за въвеждане на такъв логотип, въз основа на спазването на критериите за качество, необходими за гарантиране на винаги високи стандарти.

Що се отнася до правилата за предлагането на пазара на селскостопанските продукти, докладчикът счита, че те остават от първостепенно значение като средство, **което гарантира прозрачността на пазарните операции** и позволява на купувачите, от търговците на едро до потребителите, да сравняват цената, размерите и качеството на продуктите, а също гарантира и равностойни условия на конкуренция в рамките на

Европейския съюз.

Докладчикът подкрепя незадължителното въвеждане на нови запазени термини като „**планински продукти**” или „**с ниски емисии на въглероден диоксид**“.

Определението на тези термини следва да се уеднакви на равнище на Общността.

Потребителите често бъркат географското указание къде е преработен хранителният продукт с мястото на произход на самия селскостопански продукт и често не знаят как функционира хранителната верига.

Докладчикът счита, че само **задължителното обозначаване на мястото на производство на изходните продукти** може да даде на потребителите пълна информация относно качеството на продуктите, които купуват, тъй като продуктите се подлагат на производствен цикъл, имащ значително отражение върху техните характеристики по отношение на качеството и безопасността на храните. Той изразява също така надежда, че ще се въведе законодателство, предвиждащо обозначаване на мястото на производство на преработените хранителни продукти.

На второ място, докладчикът разгледа въпроса за географските указания и традиционните специалитети.

Географските указания са от голямо значение за европейското селско стопанство, не само в икономическо, но и в етично, екологично и социално отношение, от гледна точка на обвързаността на продуктите с територията, на която са произведени, и запазването и развиването на селските райони в контекста на традицията, историята, вкусовете и уникалните познания, наследени от миналото. Поради тази причина докладчикът счита, че **трите съществуващи системи за регистрация на географските указания следва да бъдат запазени в настоящата им форма.**

По отношение на инструментите за **ЗНП и ЗГУ** докладчикът предлага те да **продължат да бъдат две отделни системи** за географско указание, тъй като създаването на единна система за защита не би взело предвид специфичните различия в естеството и силата на обвързаността между продуктите и географската област, в която са произведени, както и различните норми по отношение на производството и преработването на селскостопанските продукти.

Докладчикът счита, че **опростяването на правилата** е желателно, когато целта е да се намалят бюрократичните процедури за предприятията, но че това не следва да води до каквото и да е снижаване на стандартите, достигнати от европейските продукти благодарение на съществени усилия и инвестиции.

Що се отнася до защитата **ex officio** на географските указания като задължение на органите на всички държави-членки, докладчикът изразява подкрепа за преразглеждане на Регламент 510/2006 и определяне на специфични европейски процедури.

Във връзка с географските указания на трети държави, докладчикът изразява желание да се подобри защитата на такива указания, като бъдат включени в международните регистри и получат международно признаване чрез системата на СТО.

И на последно място, докладчикът разгледа въпроса за политиките относно насърчаването и комуникацията. Той счита, че с оглед насърчаване на политиката на Европейския съюз за качество е от основно значение да се предприеме **интензивна кампания за образование и осведоменост на потребителите** по отношение на европейските етикети и гаранциите, които те представляват, като средство за осигуряване на успеха на политиката относно качеството.

Докладчикът счита, че въпросите, свързани с качеството на селскостопанските продукти, са от първостепенно значение, за да се гарантира, че на купувачите и потребителите се предоставя необходимата информация относно характеристиките на продукта. Основната цел е да се продължи да се гарантира, че купуването на продукти с произход от Европейския съюз означава купуване на висококачествени продукти, резултат от различните регионални традиции в Европа.